

Nr 226.

Af herr **Jeansson** i Kalmar **m. fl.**, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående godkännande af tullverkets utgiftsstaten för år 1911 m. m.

I nådig proposition den 14 sistlidne januari, nr 60, hvilken af lämnats till Riksdagen den 19 februari, har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen, bland annat, dels att godkänna uppgjort förslag till ny utgiftsstat för tullverket och dels att besluta, att såsom förutsättning för ikraftträdande den 1 januari 1911 af lönestaten för tullverkets lokalförvaltning samt kust- och gränsbevakning skall gälla, att följande allmänna grundsatser skola tillämpas vid förestående omarbetning af den vid tullstadgan fogade taxa å ersättning, som i vissa fall skall till tjänstemän och betjante i tullverket af trafikerande utgöras, nämligen:

1:o) Ersättningsbeloppen inbetalas alltid till vederbörande tullförvaltning enligt af densamma utställd räkning;

2:o) Ersättning för förrättning, verkställd å den för vederbörande tjänstinnehafvare gällande tjänstgöringstid, skall, såvida icke förrättningen är af beskaffenhet, att ersättning därför utgår enligt resereglementet, tillfalla tullverket, dock att, äfven i fall, då ersättning för förrättningen sålunda icke tillkommer tjänstinnehafvaren, godtgörelse för fortskaffningskostnad, där sådan kostnad måst af tjänstinnehafvaren utgifvas, skall honom tillhandahållas; hvaremot ersättning för förrättning, verkställd å öfvertid, äfvensom all enligt resereglementet utgående ersättning skall tillfalla vederbörande tjänstinnehafvare och utbetalas till denne af tullförvaltningen; samt

3:o) Hinder möter icke för dessa tjänstinnehafvare, att beträffande dem tillfallande ersättning, såsom hittills varit vanligt, träffa öfverenskommelse med trafikerande.

Genom godkännande af de i mom. 1:o) och 2:o) uppställda villkoren har man gifvetvis beträdd rätt väg till uppnående af det såväl för de trafikerande som för tulltjänstemännen eftersträfvansvärda målet, att de icke skulle vara beroende af hvarandra ifråga om sportlers gifvande eller tagande. Helt naturligt bör man vid reglering af lönerna för lokalförvaltningen samt kust- och gränsbevakningen icke taga i betraktande annat än att staten till tjänstinnehafvarne gäldar skälig ersättning för deras arbete under den tid, som må anses böra utgöra lämplig tjänstgöringstid.

Detta låter sig rätt väl göra i fråga om personer tillhörande bevakningsmanskapat, hvilka hafva sin tjänstgöringstid bestämd i tullstadgan likformigt för hela landet. Den ersättning de enligt sporteltaxan erhålla för arbete å öfvertid utgår lika å alla platser.

Hvad angår tullförvaltningarna i och för kontors- och tullbehandlingsärenden, så är, som bekant, deras allmänna expeditionstid genom särskilda kungl. generaltullstyrelsens cirkulär bestämd olika för olika orter.

Då i följd häraf »öfvertiden» i fråga om tullbehandling, in- och utklarering samt andra tullförvaltningen åliggande bestyr blir olika lång vid olika tullplatser, måste de trafikerande till tjänstemännen utgifva sportler till högre eller lägre belopp vid den ena än vid den andra tullplatsen. Detta medför i regel det förhållandet, att sportlerna å de mindre tullplatserna med den korta expeditionstiden blifva för de trafikerandes vidkommande större än å de större tullplatserna med den längre expeditionstiden. Det kan icke vara lämpligt, att så äger rum.

Därför bör i sammanhang med den nya lönerögleringen nämnas ett ord i fråga om likformigheten af expeditionstiden och densammas utsträckande till vanligen i affärsvärlden använd arbetstid.

Det är en inom affärsvärlden allmänt känd sak, att de trafikerande under många år och vid upprepade tillfällen uttalat sin stora missbelåtenhet därmed, att ifrågavarande expeditionstid i allmänhet och speciellt under den mörka årstiden är väsentligt kortare än den i tullstadgan fastställda allmänna tjänstgöringstiden och vanlig arbetstid inom de näringsgrenar, som närmast hafva att göra med tullverket. Detta förhållande är, af lätt insedda skäl, i hög grad obekvämt för handels och sjöfartens tidsenliga bedrifvande och torde numera, sedt äfven från statens sida, knappast vara af behovet påkalladt. Nutida belysningsmedel erbjuda nödig säkerhet för kronans rätt vid tullbehandling företagen sedan mörker inträddt, hvilket ock bestyrkes däraf, att det sällan inträffar, att de trafikerande förvägras förrättning på öfvertid under den mörka årstiden.

I fråga om utsträckning af expeditionstiden är det gifvetvis i sin ordning, att man tager hänsyn till tulltjänstemännens intresse för och ställning till denna fråga. Härutinnan må nämnas, att vi genom samtal med tulltjänstemän å skilda platser fått bekräftad vår åsikt, att den expeditionstid, som numera åligger dem, i allmänhet och framför allt under den mörka årstiden är alltför kort och för många olämplig. Under förutsättning att en ökning af expeditionstiden åtföljes af ökad aflöning, skulle en ökning af expeditionstiden helt säkert hälsas med ganska allmän tillfredsställelse äfven af tulltjänstemännen.

Då ny reglering af tulltjänstemännens löner nu skall ske, är det att hoppas, att löneförmånerna tilltagas så, att de utgöra skäligen ersättning för lämplig arbetstid.

Det torde kunna ifrågasättas, huruvida ej den nya löneregleringen bort behandlas i samband med en revision af sporteltaxan eller kanske hellre att den sistnämnda först fastställts.

Då så emellertid icke skett, utan det är lämnadt åt Konungens prerogativ att utfärda nämnda taxa och de bestämmelser i tullstadgan, som med taxan äga nödvändigt sammanhang, så torde man vid löne-regleringen hafva rätt att fordra, att expeditionstiden, som i praktiken ju angifver gränserna för öfvertiden, varder till sitt minimum bestämd.

Expeditionstiden bör efter vår mening bestämmas till minst åtta timmar å söckendag under den tid seglation till och från respektive tullplats pågår. En bestämmelse härom bör gälla för hela riket.

Genom lämpligt alternerande mellan tjänstepersonalen kunde en sådan anordning mycket väl genomföras, ty det arbete, som mot ersättning enligt sporteltaxan af dessa personer nu uträttas, å sådan tid, som komme att ingå i sålunda utsträckt tjänstgöringstid, torde kunna utföras af dem äfven härefter.

Ett annat önskemål, som de trafikerande hysa, afser införandet af bestämmelse i tullstadgan af innehåll, att tjänstemännen och betjante skola vara *pliktige*, då ej särskilda hinder möta, att å öfvertid mot i nämnda taxa bestämd ersättning utföra de tjänsteåtgärder, som de trafikerande enligt tullstadgan äga påfordra.

Inom affärskretsar är det väl bekant, hurusom *skyldighet* till arbete å öfvertid i allmänhet icke anses föreligga för tullverkets personal i annan mån än hvad som fordras för tillvaratagande af kronans rätt och det egna intresset att erhålla ersättning för arbetet.

Endast vissa fartyg med regelbundna turer äro af tullstadgan privilegierade. Uppenbart är, att en plikt att tillgodose de trafikerande

äfven å öfvertid bör förefinnas, så snart icke särskilda hinder därför möta.

Slutligen hysa vi den åsikt, att, därest Riksdagen godkänner Kungl. Maj:ts inom mom. 2:o) här ofvan framställda förslag därom, att särskild ersättning för arbete å tjänstetid enligt taxan hädanefter icke finge uppbäras af tjänstinnehafvare, det vore lämpligt att gå ett steg ännu längre och äfven i fråga om tullverket genomföra den eljest i statsförvaltningen allt mera antagna grundsats att de trafikerande icke böra utgifva någon särskild ersättning för arbete å tjänstgöringstid, då därför icke erfordras särskild kostnad från tjänstemannens sida.

Den inkomst, om hvilken staten i anledning af ett sådant beslut skulle gå miste, synes enligt den gjorda utredningen icke kunna öfverstiga 100,000 kronor; och skulle denna siffra helt säkert blifva afsevärdt mindre, därest, såsom ofvan föreslagits, den allmänna expeditionstiden utsträcktes.

I anledning af hvad vi sålunda anført få vi vördsamt hemställa, att Riksdagen måtte besluta:

dels att såsom förutsättning för ikraftträdande den 1 januari 1911 af lönestaten för tullverkets lokal-förvaltning samt kust- och gränsbevakning skall gälla,

att följande allmänna grundsatser skola tillämpas vid förestående omarbetning af den vid tullstadgan fogade taxa på ersättning, som i vissa fall skall till tjänstemän och betjante i tullverket af trafikerande utgöras nämligen, — förutom de i den nådiga propositionen under mom. 1:o), 2:o), 3:o) föreslagna, — 4:o) att, med bibehållande af den i tullstadgan, § 16 mom. 3:o), föreskrifna allmänna tjänstgöringstid, den i § 185 af tullstadgan afsedda arbetstiden hos tullförvaltningarne i och för kontors- och tullbehandlingsärenden, d. v. s. den s. k. allmänna expeditionstiden, skall öfver hela riket under tid, då seglation vid respektive tullplats pågår, utgöra minst åtta timmar dagligen å söckendagar; och

att tjänstemän och betjante skola vara pliktige, då ej särskilda hinder möta, att å öfvertid mot i nämnda taxa bestämd ersättning utföra de tjänstätgärder, som de trafikerande enligt tullstadgan äga påfordra;

dels ock att från och med den 1 januari 1911 icke vidare skall — för andra fall än de ofvannämnda i mom. 2:o) omförmälda — af de trafikerande utgå särskild ersättning enligt nämnda taxa för tjänst-åtgärder, verkställda å den för vederbörande tjänst-innehafvare gällande tjänstgöringstid.

Stockholm den 4 mars 1910.

J. Jeansson

i Kalmar.

Ulrik Leander.

W. R. Lundgren.

Frithiof Söderbergh.

Axel Vennersten.

Robert Johansson.

Nr 227.

Af herr **Rydén**, *i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående godkännande af tullverkets utgiftsstaten för år 1911 m. m.*

I anslutning till de erinringar angående tullverkets utgiftsstaten, som jag dristade mig framhålla vid remissen af Kungl. Maj:ts proposition, nr 60, tillåter jag mig nu motionsvis påvisa några förhållanden, som synas tarfva rättelse.

A. *Generaltullstyrelsen.*

Förslaget att bestämma generaltulldirektörens lön till 14,000 kronor (kommittén 15,000!) motiveras med att denne ämbetsman är chef för statens största uppbördsverk. Då ingen med skäl torde kunna påstå, att större kvalifikationer krävas af generaltulldirektören än af che-